De Geschillenkamer

Oordeel 2025-28 van 28 november 2025

Zaak 2024-0022

Indienster klacht: […]

Verweerder: Basisschool Vier Winden

Het Vlaams Mensenrechteninstituut volgt in overeenstemming met artikel 18 van het VMRI-decreet de oordelen en aanbevelingen van de Geschillenkamer actief en nauwgezet op.

In dit dossier heeft verweerder de aanbevelingen van de Geschillenkamer opgevolgd. U vindt hierover meer informatie op de laatste pagina van dit oordeel.

Inhoud

Procedure 3
Feiten 4
Standpunt indienster klacht 7
Standpunt verweerder 9
Beoordeling door de Geschillenkamer 11
I. Directe discriminatie 11
A. Algemene beginselen 11
B. Minder gunstige behandeling en oorzakelijk verband 13
1. Reactie op de klacht over de racistische uitspraken van de andere ouder 13
2. Uitsluiting uit de werkgroep, uitsluiting van de ouderactiviteiten en betredingsverbod 13
II. Intimidatie 15
III. Nadelige maatregelen (represailles) 16
1. Uitsluiting uit de werkgroep mobiliteit 19
2. Uitsluiting uit de ouderactiviteiten 20
3. Betredingsverbod 21
Oordeel van de Geschillenkamer 21
Aanbevelingen van de Geschillenkamer 22

De Geschillenkamer, samengesteld uit voorzitter Yves Thiery, bijzitter Eva Brems en bijzitter Jelle Flo, en bijgestaan door griffier Dorien Geeroms, spreekt het volgende oordeel uit:

Procedure

De Geschillenkamer heeft de klacht ontvangen op 22 juli 2024.

De fase van het uitwisselen van standpunten en overtuigingsstukken werd afgerond op 3 december 2024. De Geschillenkamer ontving volgende stukken:

- het standpunt van de verweerder van 26 september 2024
- het antwoord van de indienster van de klacht van 31 oktober 2024
- het laatste antwoord van de verweerder van 3 december 2024.

De Geschillenkamer behandelde de zaak een eerste keer tijdens een hoorzitting op 6 december 2024. Beide partijen waren aanwezig. De indienster van de klacht was zelf aanwezig, samen met haar advocaat J. De Lien. Basisschool Vier Winden werd vertegenwoordigd door een personeelslid, een lid van de raad van bestuur en door advocaat M. Van den Abeele.

Op de zitting van 6 december 2024 stelde de Geschillenkamer vast dat bijkomende uitwisseling van standpunten en overtuigingsstukken wenselijk was over door de indienster van de klacht bijgebrachte e-mailcorrespondentie. De inhoudelijke behandeling van de zaak werd daarom uitgesteld. De Geschillenkamer ontving:

- het bijkomend standpunt van de indienster van de klacht op 13 januari 2025
- het bijkomend standpunt van de verweerder op 11 februari 2025.

De Geschillenkamer behandelde de zaak verder tijdens een tweede hoorzitting op 19 februari 2025. Beide partijen waren aanwezig. De indienster van de klacht was zelf aanwezig, samen met haar advocaat J. De Lien. Basisschool Vier Winden werd vertegenwoordigd door twee personeelsleden, een lid van de raad van bestuur en door advocaat M. Van den Abeele.

De Geschillenkamer ontvangt klachten pas nadat een poging tot bemiddeling is doorlopen bij de afdeling Eerstelijnsdienst en Bemiddeling van het Vlaams Mensenrechteninstituut. Als de bemiddelingsopdracht niet tot een resultaat leidt of kan leiden, wordt de klacht met instemming van de indiener doorgestuurd naar de Geschillenkamer.[1] Omwille van de vertrouwelijkheid van de bemiddeling mag de Geschillenkamer niet geïnformeerd worden over wat er zich tijdens de bemiddeling heeft afgespeeld.[2]

De Geschillenkamer merkt op dat beide partijen in hun standpunten verwijzen naar de bemiddeling bij het Vlaams Mensenrechteninstituut. De Geschillenkamer houdt bij haar beoordeling geen rekening met de onderdelen van de standpunten van beide partijen die over de bemiddeling bij het Vlaams Mensenrechteninstituut gaan.

Ook de stukken en gedeeltes van stukken die gaan over de bemiddeling bij het Vlaams Mensenrechteninstituut worden geweerd (stukken 2 tot en met 10 en stuk 20 bij het antwoord van de indiener van de klacht en stuk 5 bij het standpunt van de verweerder). Dit wil zeggen dat de Geschillenkamer met deze stukken geen rekening houdt bij haar beoordeling.

Feiten

Tijdens een vergadering van de werkgroep mobiliteit van een Nederlandstalige school in Brussel op 28 februari 2024 kwam het installeren van een gasvuurtje op het schoolfeest ter sprake. Eén van de ouders in de werkgroep vroeg of er ook gaskamers geïnstalleerd zouden worden. De adjunct-directeur antwoordde dat deze opmerking ongepast was. De indienster van de klacht, die als ouder deel uitmaakt van dezelfde werkgroep, was ook zeer geschokt door de uitspraak van de andere ouder.

Die avond belde de indienster van de klacht naar de school om te laten weten dat ze de uitspraak van de andere ouder racistisch en haatdragend vond. Ze

[1] Art. 13 §5, VMRI-decreet.
[2] Art. 13 §4, VMRI-decreet.

gaf aan dat de betrokken ouder een workshop geeft binnen de schooluren en zo in contact komt met leerlingen. Dit zou volgens haar onmogelijk moeten zijn. Ze eiste ook dat de school zich expliciet zou distantiëren van de uitspraken van de betrokken ouder. De school vond dat de reactie van de adjunct-directeur tijdens de vergadering de uitspraken van de ouder nochtans duidelijk genoeg veroordeelde.

De dag na het telefonisch contact tussen de indienster van de klacht en de school, sprak de directie de andere ouder nogmaals aan over zijn uitspraken. Diezelfde avond belde de andere ouder naar het schoolbestuur. Hij zei dat de zoon van de indienster van de klacht tegen zijn zoon had geroepen dat zijn vader alle moslims dood wil. De indienster van de klacht geeft aan dat ze niet met haar zoon heeft gesproken over het incident, maar dat hij haar misschien wel aan de telefoon heeft gehoord. Ze ontkent dat haar zoon zulke uitspraken heeft gedaan.

De andere ouder gaf aan dat hij zich bedreigd voelde door het incident tussen beide kinderen. Omdat beide ouders zich bedreigd voelden, organiseerde de school op 13 maart 2024 een bemiddelingsgesprek.

Tijdens dit gesprek had de indienster van de klacht het gevoel dat het schoolbestuur vond dat ze overdreef. Dit blijkt volgens haar uit de vraag van het bestuur waarom ze zich persoonlijk bedreigd voelde door de uitspraak van de andere ouder, terwijl ze zelf niet joods is. Het schoolbestuur zette de uitspraken van de andere ouder volgens haar weg als ongepaste en respectloze humor, in plaats van ze te erkennen als een persoonlijke bedreiging naar haar. Het bestuur gaf aan dat “niet al te slimme uitspraken” iedereen (henzelf ook) soms ontsnappen. De indienster van de klacht vindt dat de uitlatingen van de andere ouder ingegeven zijn door racisme, waarvan hij ook eerder blijk zou hebben gegeven.

Tijdens het bemiddelingsgesprek weigerde de andere ouder zich te verontschuldigen. Hij stelde dat hij niet racistisch is, aangezien hij vaak en graag samenwerkt met kinderen van alle afkomsten. Omdat de andere ouder zich niet verontschuldigde, verliet de indienster van de klacht het bemiddelingsgesprek.

Op 19 maart 2024 liet de directie aan beide ouders weten dat het niet raadzaam was om de werkgroep mobiliteit verder te laten gaan in de huidige samenstelling. Omdat de directie de situatie zag als een conflict tussen twee ouders, heeft de school beide ouders uitgesloten van de werkgroep. De indienster van de klacht was het hier niet mee eens. Zij geeft aan dat zij een racistisch feit heeft gemeld, waarbij er een conflict ontstond tussen haar en de school en niet tussen haar en de andere ouder.

De indienster van de klacht stuurde e-mails naar het schoolbestuur waarin ze haar visie op de uitsluiting duidelijk maakte, en volgende zaken vroeg aan de school:

- haar niet uit te sluiten als melder van haatdragende en racistische uitspraken;
- bewaken dat haatdragende opmerkingen nooit meer kunnen worden gemaakt;
- de onderliggende attitudes en gedragingen aanpakken die hebben geleid tot de uitspraken;
- grenzen stellen en passende schoolmaatregelen nemen zodat dit niet meer kan voorkomen;
- een charter en een gedragscode opstellen, met duidelijk richtlijnen en verwachtingen over hoe mensen zich moeten gedragen en communiceren in een werkgroep.

De indienster van de klacht nam op 27 maart 2024 nog eens deel aan de werkgroep mobiliteit. Er werd haar gevraagd te vertrekken omwille van haar uitsluiting, wat ze deed.

De school is ingegaan op de vraag om een charter op te stellen om haatdragende en racistische uitspraken in de toekomst te voorkomen. In juni 2024 heeft de school contact opgenomen met het VCOV (Vlaamse Confederatie van Ouders en ouderVerenigingen vzw) om een gedragscharter op te stellen met afspraken binnen de ouderwerking. Op aanraden van de indienster van de klacht heeft de school ook het schoolreglement voor het volgende schooljaar aangepast. Daarin staat sinds het schooljaar 2024-2025 dat van ouders wordt verwacht dat ze onderling respectvol met elkaar communiceren en dat ze “*geen discriminerend, polariserend, racistisch of*

stereotyperend taalgebruik" hanteren. In het schoolreglement staat ook hoe het schoolbestuur zal reageren wanneer deze regels en afspraken niet worden nageleefd.

Gedurende de rest van het schooljaar 2023-2024 bleef de indienster van de klacht zich uitspreken tegen racisme en haatdragende opmerkingen binnen de schoolgemeenschap. Ze sprak andere ouders hier vaak over aan en verspreidde een petitie "voor respect en inclusiviteit" onder de schoolgemeenschap. Ze vroeg ook een aantal maatregelen van de school om racisme en discriminatie tegen te gaan. Een andere groep ouders verspreidde hierop een open brief waarin ze hun steun aan de school uitspraken. Het personeel van de school voelde zich geraakt in hun inzet voor de multiculturele school. Het personeelsteam verspreidde daarom een open brief waarin ze de inzet van de school herhalen en waarin ze uitleggen dat ze zich gekwetst voelen door de beschuldigingen in de petitie. Daarnaast kondigden zij een stakingsactie aan. Ook de raad van bestuur van de school verspreidde een open brief waarin ze het engagement van het personeel benadrukte en de aangekondigde actiedag ondersteunde.

Uiteindelijk besloot de school dat de indienster van de klacht haar engagement als ouder binnen de schoolgemeenschap niet nakwam. Daarom sloot de school haar op 29 mei 2024 uit van de ouderactiviteiten. De indienster van de klacht bleef echter regelmatig aanwezig op deze activiteiten. Daarom legde de school haar op 13 juni 2024 een betredingsverbod op tot het einde van het schooljaar. Het ging over een periode van twee weken.

Vanaf het schooljaar 2024-2025 is de indienster van de klacht weer welkom op alle activiteiten. Bij het begin van het nieuwe schooljaar (2024-2025) wenste de school ook een gesprek met haar in te plannen, om na te gaan of het vertrouwen kon worden hersteld. De school nodigde haar in september 2024 uit voor dit gesprek, maar zij wenste niet op deze uitnodiging in te gaan.

Standpunt indienster klacht

De indienster van de klacht geeft aan dat de meerderheid van de ouders en leerlingen op de school een moslimachtergrond hebben, zoals zijzelf. Ze vindt

dat uitspraken zoals die van de andere ouder onaanvaardbaar zijn, zowel in de werkgroep mobiliteit dat ook een adviesorgaan is, als op de school in het algemeen. Ze voelt zich diep aangedaan en persoonlijk bedreigd door deze uitspraken. Ze geeft aan dat de andere ouder een workshop geeft op de school en zo in contact komt met leerlingen. Dit zou volgens haar niet mogelijk mogen zijn.

De indienster van de klacht benadrukt dat ze het conflict nooit heeft gezien als een conflict tussen twee ouders, in tegenstelling tot hoe de school het conflict ziet. Er is een conflict ontstaan tussen haar en de school omdat de school geen adequate maatregelen nam tegen de uitspraken van de andere ouder. De indienster van de klacht heeft het gevoel dat ze gestraft wordt omdat ze het opnam tegen de andere ouder en omdat ze discriminatie en racisme aanklaagde. Ze ontkent dat haar zoon uitspraken heeft gedaan over de andere ouder.

De indienster van de klacht meent dat ze slachtoffer is van discriminatie en intimidatie op grond van haar geloof of levensbeschouwing, zogenaamd ras en nationale of etnische afstamming.

Omdat zij een racistische opmerking van een andere ouder aankaartte, schilderde de school haar af als de oorzaak van de negativiteit. Dat de school haar aansprak over een vermeende uitspraak van haar zoon, ziet ze als een poging om de situatie genuanceerder voor te stellen dan ze is en om de klacht om te draaien en tegen haar te richten. Uit alles bleek dat het schoolbestuur vond dat zij overdreef en dat zij zich maar moest neerleggen bij de (volgens de school) foute humor van sommige ouders. Haar klacht werd weggezet als een conflict tussen twee ouders, terwijl het had moeten gaan over de racistische uitspraken van de andere ouder.

De discriminatie zit er voor haar vooral in dat de school haar klacht over de racistische uitspraken van de andere ouder niet ernstig heeft genomen.

Ze benadrukt dat de directeur stelde dat de indienster van de klacht “een foute mop” koppelde aan een specifieke bevolkingsgroep en dat zij degene is die een onveilige situatie heeft gecreëerd. Hij versterkte dit door te stellen dat zij

leerlingen voedde met gevaarlijke gedachten en dat hij voor de eerste keer in zijn directeurscarrière bezorgd was.

De indienster van de klacht benadrukt dat ze werd uitgesloten uit de werkgroep mobiliteit, dat ze werd uitgesloten van alle activiteiten waarbij ouders betrokken zijn en dat de intimidatie uiteindelijk zover ging dat ze volledig uit de school werd geweerd door een betredingsverbod. Volgens haar werd zij telkens meer en meer uitgesloten, met de duidelijke bedoeling haar te dwingen haar mond te houden en het standpunt van de school te volgen.

Standpunt verweerder

De school betwist dat er sprake is van discriminatie of intimidatie. De school benadrukt dat zij beide ouders tijdelijk uit de werkgroep mobiliteit heeft uitgesloten om een veilig overlegklimaat binnen deze werkgroep te creëren. De school legde deze maatregel niet op omwille van de uitlatingen van een persoon, maar omwille van het interpersoonlijke conflict tussen twee leden van een werkgroep.

De school stelt dat ze door deze maatregel beide ouders, die een andere etnische afstamming en geloof of levensbeschouwing hebben, op dezelfde manier heeft behandeld op basis van gemeenschappelijke kenmerken, met name dat (1) ze beiden leden waren van dezelfde werkgroep op school en (2) ze in conflict lagen met elkaar. De maatregel was volgens de school de minst verregaande maatregel die een confrontatie tussen beide ouders kon vermijden. De uitsluiting was ook strikt beperkt in de tijd, in lijn met het doel van de maatregel. De uitsluiting was namelijk geldig totdat het conflict was opgelost. Omdat de andere ouder de werkgroep vanaf het schooljaar 2024-2025 heeft verlaten, is de conflictsituatie binnen de werkgroep verdwenen en werd de uitsluiting dan ook onmiddellijk stopgezet.

De school betwist ook dat zij zou geweigerd hebben zich te distantiëren van de uitspraken van de andere ouder en dat zij zou nagelaten hebben een sanctie ten aanzien van deze ouder uit te spreken. De adjunct-directeur heeft zich onmiddellijk gedistantieerd van de uitspraak van de andere ouder. Dit gebeurde

nogmaals tijdens het bemiddelingsgesprek op de school op 13 maart 2024. De andere ouder kreeg ook een berisping, wat de school een redelijke sanctie vond voor de uitspraak. Er waren geen vergelijkbare eerdere uitspraken gekend en de andere ouder viseerde met zijn uitspraak ook geen specifieke persoon of bepaalde groep.

De school stelt ook dat de zoon van de indienster van de klacht wel degelijk aan de zoon van de andere ouder had gevraagd of het waar was “dat zijn vader alle moslims dood wil”. De directeur van de school ging in gesprek met de zoon, die vertelde dat hij dit inderdaad aan zijn klasgenoot had gevraagd.

De school benadrukt daarnaast dat ze aan de slag is gegaan met de vraag van de indienster van de klacht om acties te ondernemen om gelijkaardig gedrag binnen de ouderenwerking van de school te vermijden. De school ging van start met het opstellen van een gedragscharter met afspraken binnen de ouderwerking. De school heeft ook het schoolreglement aangepast voor het schooljaar 2024-2025, door het volgende toe te voegen:

> “We verwachten dat ouders ook onderling respectvol met elkaar communiceren waarbij er geen discriminerend, polariserend, racistisch of stereotyperend taalgebruik gehanteerd wordt.”

Dit toont volgens de school aan dat zij wel degelijk heeft geluisterd naar de indienster van de klacht en dat zij alle nuttige suggesties in haar werking meeneemt.

Volgens de school is de uitsluiting van de indienster van de klacht uit de ouderactiviteiten te wijten aan een volledig gebrek aan vertrouwen tussen de school en de indienster van de klacht. Het is ook te wijten aan een zware escalatie van de situatie binnen de schoolgemeenschap, waardoor alle sereniteit verloren ging. Dit was doordat de indienster individuele afspraken betwistte en door de petitie die ze binnen de oudergemeenschap gestart had. Deze petitie had geleid tot een staking en een actiedag door het schoolpersoneel.

De school stelt ook dat de indienster van de klacht de uitsluiting niet respecteerde. Ze was even veel of zelfs meer dan anders op de school

aanwezig. Daarom legde de school haar uiteindelijk een betredingsverbod op, om de uitsluiting uit de ouderactiviteiten te realiseren.

De school benadrukt ook dat het feit dat de indienster van de klacht zich geïntimideerd of minderwaardig voelt, te wijten is aan haar interpretatie van de feiten en niet aan discriminatie of intimidatie door de school. Dat ze het gevoel heeft anders behandeld te worden dan “Vlaamse” ouders, is ook niet juist omdat ze net als alle andere ouders van de school een Brusselse ouder is. De school verwijst naar haar doorlichtingsverslag, waarin wordt vermeld dat de school aandacht heeft voor diversiteit en inclusie.

Ten slotte stelt de school dat ze een dialoogschool is en dat de door de school voorgestelde gesprekken in het schooljaar 2024-2025 binnen deze opvatting vallen.

Beoordeling door de Geschillenkamer

De Geschillenkamer moet in deze zaak beoordelen of er sprake is van directe discriminatie op grond van geloof of levensbeschouwing, zogenaamd ras, of nationale of etnische afstamming (I), van intimidatie op basis van dezelfde kenmerken (II) en van nadelige maatregelen (represailles) tegen de indienster van de klacht (III).

I. Directe discriminatie

A. Algemene beginselen

Een directe discriminatie op grond van geloof of levensbeschouwing, zogenaamd ras, of nationale of etnische afstamming vindt plaats wanneer:

- iemand minder gunstig wordt behandeld dan iemand anders in een vergelijkbare situatie;
- op grond van die beschermde kenmerken (oorzakelijk verband).

De indienster van de klacht voert aan:

- dat de school haar klacht over racistische uitspraken van de andere ouder niet ernstig heeft genomen;
- dat de school haar heeft uitgesloten uit de werkgroep mobiliteit van de school omdat ze vond dat de school onvoldoende reageerde op de racistische uitspraken van de andere ouder en zich hiervan onvoldoende distantieerde;
- dat de school haar heeft uitgesloten uit alle ouderactiviteiten;
- dat de school haar uiteindelijk een betredingsverbod heeft opgelegd, waardoor ze niet meer in de school mocht komen;
- dat de oorzaak hiervan haar geloof of levensbeschouwing, haar zogenaamd ras, en/of haar nationale of etnische afstamming is.

De Geschillenkamer onderzoekt in twee stappen of een discriminatie bewezen is. De eerste stap is vervuld als de indiener van de klacht feiten aanvoert die het bestaan van een discriminatie kunnen doen vermoeden. In deze zaak moet de indienster van de klacht aannemelijk maken dat er een oorzakelijk verband is tussen de bestreden handelingen en haar geloof of levensbeschouwing, haar zogenaamd ras, of haar nationale of etnische afstamming. Voor de vaststelling van een discriminatie is een bewijs van opzet of enige andere specifieke drijfveer niet vereist.[3]

Als de indiener van de klacht een vermoeden van discriminatie aanvoert, moet de verweerder vervolgens (in de tweede stap) bewijzen dat er geen sprake is van een discriminatie. De verweerder kan dit doen door het vermoeden van discriminatie te weerleggen of, als het Gelijkekansedecreet dit toelaat, door de minder gunstige behandeling te rechtvaardigen.[4] De Geschillenkamer herinnert eraan dat een direct onderscheid op grond van zogenaamd ras, huidskleur, afkomst of etnische of nationale afstamming in het onderwijs, niet gerechtvaardigd kan worden.[5]

[3] Artikel 36, § 4 Gelijkekansendecreet.
[4] Artikel 36, §1 Gelijkekansendecreet.
[5] Artikel 24, §1 Gelijkekansendecreet.

B. Minder gunstige behandeling en oorzakelijk verband

1. Reactie op de klacht over de racistische uitspraken van de andere ouder

De indienster van de klacht voert aan dat de school haar klacht over de racistische opmerkingen van de andere ouder niet ernstig heeft genomen. Ze stelt dat de school de impact van de uitspraken van de andere ouder op haar als moslima en op de multiculturele schoolgemeenschap heeft geminimaliseerd.

Uit de stukken blijkt dat de school de andere ouder twee keer heeft aangesproken op zijn uitspraken: een eerste keer op het moment zelf van de uitspraken en een tweede keer de dag erna, wanneer een directielid de andere ouder opbelde en nogmaals liet weten dat dergelijke uitspraken niet aanvaardbaar zijn. De school organiseerde ook een bemiddelingsgesprek met beide ouders.

Op vraag van de indienster van de klacht ging de school van start met het opstellen van een charter met richtlijnen en verwachtingen over gedrag en communicatie in werkgroepen. De school heeft ook het schoolreglement voor het volgende schooljaar aangepast. Daarin staat nu expliciet dat ouders onderling "*geen discriminerend, polariserend, racistisch of stereotyperend taalgebruik"* mogen hanteren. De school heeft ook gevolgen verbonden aan het overtreden van deze regel.

Uit deze elementen blijkt dat de school de klacht over de racistische uitspraken van de andere ouder ernstig heeft genomen. De Geschillenkamer is van oordeel dat de indienster van de klacht hierbij niet ongunstig is behandeld op grond van geloof of levensbeschouwing, zogenaamd ras, of de nationale of etnische afstamming. Er kan dan ook geen directe discriminatie op grond van deze beschermde kenmerken worden vastgesteld in de zin van het Gelijkekansendecreet.

2. Uitsluiting uit de werkgroep, uitsluiting van de ouderactiviteiten en betredingsverbod

Het staat vast dat de school de indienster van de klacht heeft uitgesloten uit de werkgroep mobiliteit en, later, van alle ouderactiviteiten. Ook heeft de school

haar een betredingsverbod opgelegd voor het domein van de school. De indienster van de klacht werd hierdoor ongunstig behandeld.

De Geschillenkamer moet onderzoeken of er een oorzakelijk verband bestaat tussen deze ongunstige behandeling en het geloof of de levensbeschouwing, het zogenaamd ras, of de nationale of etnische afstamming van de indienster van de klacht.

De uitsluiting uit de werkgroep mobiliteit was van toepassing op beide ouders, dus zowel op de indienster van de klacht als op de andere ouder die de vermeende racistische opmerking maakte. Er zijn ook geen andere elementen waaruit een verband met haar geloof of levensbeschouwing, zogenaamd ras, of nationale of etnische afstamming blijkt. De Geschillenkamer oordeelt dan ook dat de indienster van de klacht niet aannemelijk maakt dat deze uitsluiting verband houdt met die kenmerken. In die omstandigheden ontstaat geen vermoeden van discriminatie.

De twee andere maatregelen, namelijk de uitsluiting van de ouderactiviteiten en het betredingsverbod, waren enkel op de indienster van de klacht van toepassing. Volgens haar toont dit aan dat deze maatregelen ingegeven waren door haar geloof of levensbeschouwing, haar zogenaamd ras, of haar nationale of etnische afstamming.

De school stelt dat zij de indienster van de klacht heeft uitgesloten van de ouderactiviteiten omdat zij had bijgedragen aan de erg verstoorde sereniteit op de school. De bedoeling van deze uitsluiting was om de sereniteit te herstellen en zo opnieuw kwalitatief onderwijs te kunnen aanbieden. De school voert aan dat de indienster van de klacht de uitsluiting in de praktijk niet naleefde, en dat ze even veel of zelfs vaker aanwezig was op activiteiten (hetgeen door de indienster ook niet wordt betwist). Daarom heeft de school haar uiteindelijk ook een betredingsverbod opgelegd.

Op basis van de stukken uit het dossier, is de Geschillenkamer van oordeel dat de door de school aangevoerde redenen om de indienster van de klacht uit te sluiten van de ouderactiviteiten en haar een betredingsverbod op te leggen, waarachtig zijn. De indienster van de klacht maakt niet aannemelijk dat er sprake is van een oorzakelijk verband met haar geloof of levensbeschouwing,

haar zogenaamd ras, of haar nationale of etnische afstamming. De uitsluiting van de ouderactiviteiten en het betredingsverbod stonden los van deze kenmerken.

Om deze redenen oordeelt de Geschillenkamer dat er geen directe discriminatie op grond van geloof of levensbeschouwing, zogenaamd ras, of nationale of etnische afstamming kan worden vastgesteld in de zin van het Gelijkekansendecreet.

II. Intimidatie

De Geschillenkamer moet vervolgens beoordelen of er sprake is van intimidatie op grond van geloof of levensbeschouwing, zogenaamd ras, of nationale of etnische afstamming.

Intimidatie op grond van deze kenmerken vindt plaats wanneer:

- zich ongewenst gedrag voordoet;
- dat verband houdt met geloof of levensbeschouwing, zogenaamd ras, of nationale of etnische afstamming;
- en dat tot doel of gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast en een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd.[6]

De indienster van de klacht voert aan:

- dat de school haar heeft uitgesloten uit de werkgroep mobiliteit van de school;
- dat de school haar heeft uitgesloten van alle ouderactiviteiten;
- dat de school haar een betredingsverbod heeft opgelegd;
- dat de oorzaak hiervan haar geloof of levensbeschouwing, zogenaamd ras, of nationale of etnische afstamming was;

[6] Voor intimidatie op grond van zogenaamd ras of etnische afstamming, zie artikel 2, 11°, Decreet evenredige arbeidsparticipatie. Voor intimidatie op grond van de overige beschermde kenmerken, zie artikel 17, § 1, Gelijkekansendecreet.

- en dat deze maatregelen zorgden voor een vijandige en kwetsende omgeving, waarbij zij niet mocht deelnemen aan activiteiten binnen de school, ze minder betrokken kon zijn bij het schoolleven van haar kinderen, en het personeel van de school en andere ouders tegen haar werden opgezet.

De Geschillenkamer onderzoekt of een intimidatie bewezen is in twee stappen. De eerste stap is vervuld als de indiener van de klacht feiten kan aanvoeren die het bestaan van discriminatie, in dit geval intimidatie, kunnen doen vermoeden. Als de indiener van de klacht een vermoeden van intimidatie kan aanvoeren, moet de verweerder vervolgens kunnen bewijzen dat er geen sprake is van een intimidatie, door het vermoeden van intimidatie te weerleggen.[7]

De Geschillenkamer begrijpt dat de uitsluitingen en het betredingsverbod voor de indienster van de klacht vernederend en kwetsend kunnen overkomen. Zoals hierboven echter besproken, was de uitsluiting uit de werkgroep van toepassing op beide ouders. Daardoor is niet aannemelijk gemaakt dat die uitsluiting verband hield met het geloof of de levensbeschouwing, het zogenaamd ras, of de nationale of etnische afstamming van de indienster van de klacht. Voor de andere maatregelen toont de school, opnieuw zoals hierboven uiteengezet, voldoende aan dat er geen verband is met het geloof of levensbeschouwing, zogenaamd ras, of nationale of etnische afstamming van de indienster van de klacht. De school heeft die maatregelen enkel genomen om de sereniteit in de school te laten terugkeren en zo kwaliteitsvol onderwijs te kunnen garanderen. Ook voor deze maatregelen is niet aannemelijk gemaakt dat ze verband houden met de genoemde beschermde kenmerken.

Om deze redenen oordeelt de Geschillenkamer dat er geen intimidatie kan worden vastgesteld in de zin van het Gelijkekansendecreet.

III. Nadelige maatregelen (represailles)

De Geschillenkamer moet ten slotte onderzoeken of er sprake is van nadelige maatregelen (represailles) tegen de indienster van de klacht.

[7] Artikel 36, §1 Gelijkekansendecreet.

Het Gelijkekansendecreet verbiedt nadelige maatregelen of zogenaamde represailles tegen degene die, intern of extern, een discriminatie meldt of een discriminatieklacht indient, of die steun verleent aan de indiener van een discriminatieklacht.[8]

Represailles vinden plaats wanneer:

- door of in het voordeel van iemand een melding of klacht wordt gedaan over een beweerde discriminatie zoals verboden in het Gelijkekansendecreet;
- en degene waartegen de klacht is gericht ('de verweerder') nadelige maatregelen treft tegen die persoon,
- behalve als deze nadelige maatregelen vreemd zijn aan (de inhoud van) de klacht of de melding.[9]

Het verbod op represailles houdt dus in dat wie stappen onderneemt omdat die meent dat er sprake is van een discriminatie, daardoor geen nadeel mag ondervinden, ongeacht of de discriminatieklacht gegrond is. De vrees voor represailles kan immers ontmoedigend werken en zou daarom de effectieve bescherming tegen discriminatie ernstig in gevaar brengen.[10]

De bescherming tegen represailles geldt zowel voor discriminatieklachten bij de organisatie waar de beweerde discriminatie plaatsvond als voor een klacht bij het Vlaams Mensenrechteninstituut.[11] Om deze bescherming te genieten moet degene die beweert gediscrimineerd te zijn, aantonen dat er een discriminatieklacht werd ingediend.[12] Als de verweerder binnen twaalf maanden een nadelige maatregel treft tegen de persoon die beweert gediscrimineerd te zijn, moet de verweerder bewijzen dat de nadelige maatregel geen verband houdt met de ingediende discriminatieklacht of met de inhoud ervan.[13]

---

[8] Artikel 37, §1 en artikel 38 Gelijkekansendecreet.
[9] Artikel 37, §1 Gelijkekansendecreet.
[10] Zie ook Hof van Justitie 22 september 1998, C-185/97, *B.J. Coote t. Granada Hospitality Ltd.*, §24; Hof van Justitie 20 juni 2019, C-404/18, *Jamina Hakelbracht e.a. t. WTG Retail BVBA*, §33.
[11] Artikel 37, §2, 1°-2° Gelijkekansendecreet.
[12] Artikel 37, §3 Gelijkekansendecreet.
[13] Artikel 37, §3 Gelijkekansendecreet.

De indienster van de klacht voert aan dat ze een discriminatieklacht indiende bij de school over het feit dat de school haar klacht over de vermeende racistische uitspraken van een andere ouder niet ernstig had genomen. Haar klacht ging er ook over dat de school zich onvoldoende had gedistantieerd van die uitspraken en onvoldoende maatregelen had getroffen om te vermijden dat gelijkaardige situaties zich zouden voordoen. De school betwist niet dat haar klacht een discriminatieklacht vormde.

De school organiseerde op 13 maart 2024 een bemiddelingsgesprek. Dit bemiddelingsgesprek leidde niet tot resultaat. De indienster van de klacht verliet het gesprek omdat er geen verontschuldigingen kwamen. Hierna liet de directie aan beide ouders weten dat zij de werkgroep mobiliteit niet verder kon laten gaan in de huidige samenstelling. Omdat de directie de situatie zag als een conflict tussen twee ouders, sloot de school beide ouders uit van de werkgroep.

Op 29 mei 2024 sloot de school de indienster van de klacht uit van de ouderactiviteiten. De school vond dat zij haar engagementen niet nakwam. Omdat de indienster van de klacht regelmatig aanwezig bleef op deze activiteiten, legde de school haar op 13 juni 2024 een betredingsverbod op tot het einde van het schooljaar. Het ging om een periode van twee weken.

De indienster van de klacht voert aan dat deze maatregelen de bedoeling hadden haar te straffen voor haar discriminatieklacht en haar het zwijgen op te leggen.

De Geschillenkamer herinnert eraan dat het feit dat geen directe discriminatie of intimidatie wordt vastgesteld in de zin van het Gelijkekansendecreet, niet verhindert dat er mogelijk sprake is van represailles. De bescherming tegen represailles geldt immers ongeacht de discriminatieklacht gegrond is of niet, dus ook wanneer de Geschillenkamer vaststelt dat er geen sprake is van discriminatie.

De Geschillenkamer is van oordeel dat de drie maatregelen die de indienster van de klacht aanvoert – de uitsluiting uit de werkgroep mobiliteit, de uitsluiting van alle ouderactiviteiten en het betredingsverbod – inderdaad nadelige

maatregelen vormen. De nadelige impact op de indienster van de klacht werd hierboven al toegelicht.

Uit de overtuigingsstukken en standpunten van de partijen blijkt ook dat de school deze maatregelen trof in een periode van enkele weken tot maanden na haar discriminatieklacht. De indienster van de klacht diende haar klacht in eind februari 2024. De school nam de laatste nadelige maatregel – het betredingsverbod – eind juni 2024. De school nam de maatregelen dus binnen de decretaal bepaalde termijn van twaalf maanden nadat de school kennis had van de discriminatieklacht. Dit betekent dat het aan de verweerder is om te bewijzen dat de nadelige maatregelen geen verband hielden met de discriminatieklacht of met de inhoud ervan.[14]

De Geschillenkamer zal de aangevoerde nadelige maatregelen opeenvolgend beoordelen.

1. *Uitsluiting uit de werkgroep mobiliteit*

Uit de overtuigingsstukken en de standpunten van de partijen blijkt dat de uitsluiting van beide ouders uit de werkgroep mobiliteit als doel had om een aanhoudend conflict tussen twee ouders te beheersen, na een mislukte bemiddeling. De school toont daarmee niet aan dat de uitsluiting vreemd is aan de discriminatieklacht van de indienster van de klacht.

Uit de stukken blijkt namelijk dat de indienster van de klacht niet hoofdzakelijk het conflict aankaartte tussen de twee ouders, maar ook en in het bijzonder het daarover ontstane conflict met de school. Het ging de indienster van de klacht in essentie om de (vermeende) weigering van de school om zich te distantiëren van de in haar ogen discriminerende uitspraken van de andere ouder, die de school in haar ogen minimaliseerde en uitlegde als “humor”. Dit zorgde er volgens haar voor dat de school onvoldoende maatregelen nam tegen de andere ouder en er onvoldoende zorg voor droeg dat gelijkaardige situaties zich opnieuw zouden voordoen. De indienster van de klacht heeft dit ook verduidelijkt aan de school.

[14] Artikel 37, §3 Gelijkekansendecreet.

In die omstandigheden kan de school moeilijk beweren dat de uitsluiting van de indienster van de klacht uit de werkgroep mobiliteit vreemd is aan haar discriminatieklacht. De uitsluiting van de indienster uit de werkgroep mobiliteit had wel degelijk een verband met haar discriminatieklacht tegen de school. De school bewijst het tegendeel niet.

De uitsluiting uit de werkgroep mobiliteit vormt dan ook een nadelige maatregel tegen de indienster van de klacht, die verband houdt met de door haar ingestelde discriminatieklacht. Een dergelijke maatregel is niet toegelaten onder het Gelijkekansendecreet.

2. Uitsluiting uit de ouderactiviteiten

Zoals hierboven uiteengezet, moet de school aantonen dat de uitsluiting van de indienster van de klacht van ouderactiviteiten vreemd is aan haar discriminatieklacht bij de school. De school voert aan dat de situatie op de school zeer negatief evolueerde na de uitsluiting van de indienster van de klacht uit de werkgroep mobiliteit. Deze evolutie raakte aan het welzijn van het personeel, voor wie de school de verantwoordelijkheid draagt. De school verwijst naar de combinatie van:

- de open brief van een andere groep ouders, waarin zij zich keren tegen de negatieve berichten die zich via verschillende kanalen verspreidden over het vermeend ongelijk behandelen van leerlingen door leerkrachten,
- de staking en de actiedag die werd opgestart door het personeel, en
- de open brief die de raad van bestuur in reactie hierop verstuurde naar de ouders.

Omdat deze conflicten werden aangewakkerd tijdens de ouderactiviteiten, vond de school het noodzakelijk om de indienster van de klacht uit te sluiten van de ouderactiviteiten. Op deze manier kon de sereniteit op de school terugkeren, het onderwijs weer gegarandeerd worden, en in het bijzonder het welzijn van het personeel beschermd worden.

Op basis van de informatie waarover de Geschillenkamer beschikt, blijkt dat aantijgingen van discriminatie een belangrijk onderdeel uitmaakten van deze conflicten. Er blijkt wel niet dat deze situatie in essentie kan worden

teruggebracht tot de discriminatieklacht van de indienster van de klacht over de aanpak van de uitspraken in de werkgroep mobiliteit. De door de school genomen maatregelen zijn vreemd aan de inhoud van deze klacht.

Daarom is de Geschillenkamer van oordeel dat de uitsluiting van de ouderactiviteiten niet als een represaille kan worden beschouwd in de zin van het Gelijkekansendecreet.

3. Betredingsverbod

Over het betredingsverbod voert de school aan dat de indienster van de klacht zich niet hield aan haar uitsluiting van de ouderactiviteiten. De school voert aan dat dat ze zelfs vaker aanwezig was op deze activiteiten dan voor haar uitsluiting. De indienster van de klacht betwist dit niet. Het verbod om de school te betreden moest ervoor zorgen dat ze zich aan haar uitsluiting van de ouderactiviteiten zou houden. Het was een reactie van de school op het feit dat de indienster van de klacht haar uitsluiting uit de ouderactiviteiten niet respecteerde.

Daarmee is aangetoond dat ook deze maatregel vreemd was aan de discriminatieklacht. Het gaat niet om een represaillemaatregel in de zin van het Gelijkekansendecreet.

Oordeel van de Geschillenkamer

Om die redenen oordeelt de Geschillenkamer:

- dat er geen directe discriminatie op grond van geloof of levensbeschouwing, zogenaamd ras, of nationale of etnische afstamming kan worden vastgesteld overeenkomstig het Gelijkekansendecreet;

- dat er geen intimidatie op grond van geloof of levensbeschouwing, zogenaamd ras, of nationale of etnische afstamming kan worden vastgesteld overeenkomstig het Gelijkekansendecreet;

- dat de uitsluiting van de indienster van de klacht uit de werkgroep mobiliteit een nadelige maatregel tegen haar vormt die verband houdt met de door haar ingestelde discriminatieklacht, waardoor er op dit vlak een schending is van het Gelijkekansendecreet;

- dat voor de uitsluiting van de ouderactiviteiten en het betredingsverbod niet kan worden vastgesteld dat er sprake is van nadelige maatregelen tegen de indienster van de klacht die verband houden met de door haar ingestelde discriminatieklacht, waardoor er op dit vlak geen schending is van het Gelijkekansendecreet.

Aanbevelingen van de Geschillenkamer

Om de vastgestelde discriminatie te beëindigen, beveelt de Geschillenkamer de school aan:

- als individuele maatregel, om de indienster van de klacht te blijven toelaten tot de werkgroep mobiliteit;

- als structurele maatregel, om personen die een discriminatieklacht indienen niet uit te sluiten van schoolactiviteiten als reactie op hun klacht en hen ook geen andere nadelige maatregelen op te leggen die verband houden met hun klacht.

Voorzitter
Yves Thiery

Griffier
Dorien Geeroms

Toevoeging: opvolging van het oordeel

Het Vlaams Mensenrechteninstituut volgt in overeenstemming met artikel 18 van het VMRI-decreet de oordelen van de Geschillenkamer actief en nauwgezet op. Als de verweerder stappen zet om de vastgestelde discriminatie te beëindigen en de aanbevelingen van de Geschillenkamer op te volgen, voegt het Vlaams Mensenrechteninstituut deze informatie, als de verweerder daar toestemming voor geeft, toe aan het oordeel.

Voor dit oordeel informeerde de verweerder het Vlaams Mensenrechteninstituut over de volgende (voorgenomen) maatregelen:

Over de stand van zaken:

"De indienster van de klacht werd in september 2024, ruim een jaar vóór het oordeel van de Geschillenkamer, opnieuw toegang verleend tot de werkgroep mobiliteit. Deze toegang geldt tot op heden onverkort."

Over de individuele maatregelen:

IV. "Zie punt 1 [stand van zaken]."

Over de structurele maatregelen:

V. "Zie punt 4. [Aangekondigde bijkomende structurele maatregelen] Het bestuur werkt een structurele maatregel uit om klachten van ouders te behandelen waarin aandacht zal zijn voor de inhoud van het oordeel van het VMRI. Het oordeel werd inmiddels uitvoerig intern besproken en het schoolreglement werd met het oog op het nieuwe schooljaar getoetst aan het oordeel van het VMRI. Daarbij werd geoordeeld dat geen wezenlijke wijzigingen aan het schoolreglement zelf nodig zijn."

Over de voorgenomen maatregelen:

Over (bijkomende) structurele maatregelen:

“De aanpak van dergelijke kwesties werd inmiddels al bijgestuurd en het interne kader voor de behandeling van klachten van ouders, waarbij het oordeel van het VMRI wordt meegenomen, zal in het schooljaar 2026-2027 verder worden uitgewerkt en uitgetest. Het zal daarbij verder worden opgevolgd en, waar nodig, bijgestuurd op basis van de schoolpraktijk.”